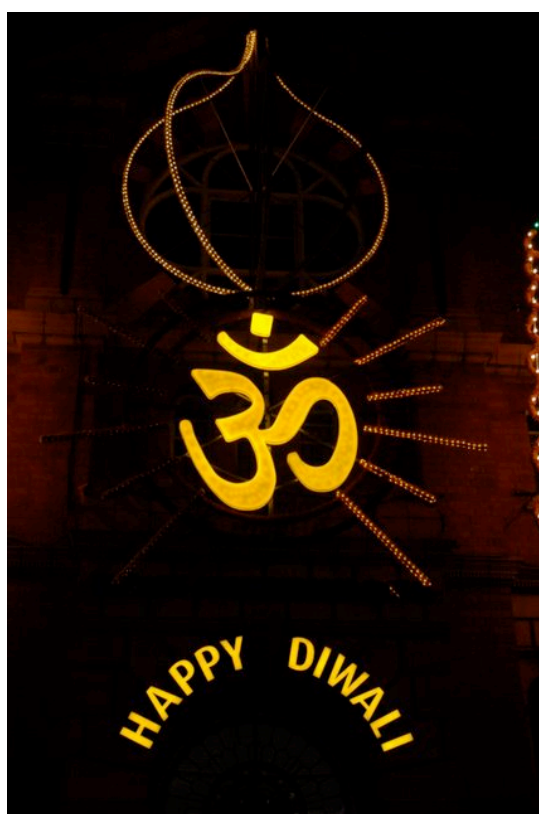

**Studie- og dialogreise til Leicester
for representanter fra Lokaldialog på Løkka
24. - 29. oktober 2008;**

Rapport

Feiring av Deepwali.
Fra Belgrave Road i Leicester

Innledning

Bakgrunn

Våren 2005 møttes Rowena Teodocio daværende likestillingskoordinator i bydel Grünerløkka, Grete Hauge, sokneprest i Paulus kirke og Anne Anita Lillebø, prest og leder for dialogsenteret Emmaus i felles engasjement for religionsdialog på Løkka. Søster Agnes fra Jesu små søstre var også involvert men deltok ikke på dette møtet. Vi besluttet å ikke gjøre formålet med dialogen for konkret før flere ble engasjert, men ønsket å knytte det til barns oppvekstvilkår på Løkka.

En større gruppe ble samlet 6. juni 2007, etter en periode med utprøving av ulike former for rekruttering. Vi ønsket ikke å overtale noen eller på noen måte presse folk inn i dette, og tenkte i utgangspunktet at rekruttering skulle skje naturlig. Ikke uventet erfarte vi at tros- og livssynstilhørighet ikke nødvendigvis er synlig og heller ikke er en naturlig tematikk i hverdagen. Vi erfarte at hente/bringe- situasjoner i barnehage og skole sjeldent gav anledning til samtaler der disse spørsmålene kunne bringes opp. Det var med andre ord ikke lett å komme i kontakt med foreldre med ulik tros- og livssynstilhørighet annet gjennom samlinger i egne tros- og livssynssamfunn. I hverdagslivet er det få møtepunkter der tros- og livssynsspørsmål naturlig blir tematisert, og vi innså at vi måtte gjøre en ekstra innsats for å involvere flere i dialogen.

På møtet den 6. juni deltok det 14 mennesker med ulik tros- og livssynstilhørighet, representanter fra skole og bydelsadministrasjon. Utgangspunktet var å samle så mange som mulig for å starte en større dialog, definere gruppens idé og formål og gi mulighet for innspill og ideer. Det ble skrevet en erklæring der formålet for Lokal dialog på Løkka ble formulert.

Erklæring fra prosjektet Lokal dialog på Løkka

6. juni 2007 kom representanter fra ulike tros- og livssynssamfunn, skole og bydelsadministrasjon sammen for å gå inn i en samtale om religionsdialog og religiøs mangfold på Løkka. Gruppen definerte gruppens formål på dette første møtet slik:

- Vi ønsker å tematisere tros- og livssynstilhørighet i offentligheten.

- Vi møtes for å øke kunnskapen om hverandres tros og livssynstilhørighet gjennom interreligiøs dialog i et engasjement for barn og ungdom som i stigende grad blir stilt til ansvar for egen religion på bakgrunn av hendelser lokalt/ internasjonalt. Dette gjelder særlig minoritetsrepresentanter.
- Vi ønsker å gå inn i en felles solidaritet med hverandre som motvekt mot stigmatisering og fiendebilder som skapes av religiøse minoriteter i samfunnet på lokalt plan.
- Vi ønsker å samles videre for å skape konkrete tiltak i bydelen som tematiserer tros- og livssynsspørsmål og bidrar til at barn og unge kan øke frihet og stolthet i forhold til tros- og livssynstilhørighet og motvirke at den religiøse identitet blir undertrykket eller negativt forstørret.
- Vi ønsker å holde dialogen åpen og invitere flere inn i Lokaldialog på Løkka

Lokaldialog på Løkka arrangerte 30. mai 2008 en mangfoldsdag på Birkelunden, Grünerløkka. Gruppen hadde i lengre tid også planlagt og søkt om midler til en studiereise for representanter fra gruppen til Leicester, England. Dette var først praktisk mulig å gjennomføre høsten 2008.

Studie- og dialogreisens formål og program

Hovedmålsetninger

Formålet med studieturen var å besøke Leicester Council of Faiths (www.leicestercounciloffaiths.org.uk) og få ny kunnskap om dialogarbeid og inspirasjon til eget arbeid i Oslo. Leicester er en by med 285 000 innbyggere, 440 000 inkludert områdene rundt. Det er derfor en by som i størrelse har paralleller til Oslo. Av byens befolkning tilhører ca. 40% etniske minoriteter. Tros- og livssynsmangfoldet i byen er stort og variert, og 9 trossamfunn (jøder, kristne, kvekere, muslimer, sikher, hinduer, bahá'íer, buddhister og jain) er representert i Leicester Council of Faiths. Arbeidet her har fått mye positiv oppmerksomhet, i forhold til arbeidsformer og variasjon av arbeidsformer, og i forhold til kontinuitet og lengde på arbeidet. Leicester Council of Faiths ble startet opp allerede i 1986. I tillegg har Leicester flere typer arbeid knyttet opp til dialogarbeidet i byen som har sitt utspring i de enkelte

trossamfunn. Ønsket med turen var å få et innblikk i alle deler av dialogarbeidet i Leicester, fra de enkelte medlemmer i Leicester Council of Faiths (LCF), arbeidet i LCF og samarbeidet med lokale myndigheter. En fordel ved å besøke England er selvfølgelig av språklig art, men også den lange erfaring som finnes i en engelsk kontekst var viktig å hente kunnskap og inspirasjon fra. Det var i tillegg viktig å fokusere på de erfaringer reisedeltagerne gjorde i fellesskap, og på den utveksling som foregikk i gruppen fra Lokaldialog på Løkka.

Deltakere og reiseledere

Deltagerne hadde varierende grad av erfaringer med dialogarbeid. Alle hadde en interesse for dialogarbeid utifra frivillig eller profesjonell tilknytning i ulike sammenhenger hvor denne typen studiereise var aktuell. Utvalget av deltagere fra Lokaldialog på Løkka ble gjort på bakgrunn av representasjon, mulighet og interesse. Mange var interessert i å delta, og datoene som ble foreslått fra Leicester ble utslagsgivende for det endelige reisefølget.

Reisedeltagerne var:

- Rowena B. Teodocio, EMI (enhet for mangfold og integrering), bydelsadministrasjonen
- K. Pulendran, Norges Hindu Kultursenter
- Ani Könchog, psykolog på Fransiskushjelpen og nonne knyttet til Karma Tashi Ling buddhistsenter
- Stian M. Eriksen, Holistisk forbund
- Steinar Ims, prest ved Dialogsenteret Emmaus, Den norske kirke

Stian Eriksen (holist, Holistisk Forbund), Rowena B. Teodocio (Enhet for mangfold og integrering, EMI), Ani Könchog (buddhist, Karma Tashi Ling), K. Pulendran (hindu, Norges Hindu Kultur Senter, Steinar Ims (kristen, Den norske kirke)

Forarbeid

Reisen og programmet ble planlagt i et samarbeid mellom Steinar Ims, Dialogsenteret Emmaus, og sekretær for Leicester Council of Faiths, Ajay Aggerwal. To datoer var mulig for LCF, hvorav den siste i oktober var den eneste som var mulig for nok personer fra Lokaldialog på Løkka. Reisedatoene passet også fint sammen med feiringen av hindu, sikh og jain-lysfesten Deepwali, en ideel kombinasjon for gruppen fra Løkka.

Økonomi

Reisen ble finansiert av tilsagn på midler fra Integreringstiltak for 2008, fra Enhet for mangfold og integrering, Oslo kommune (5 000,-), og fra midler til dialogtiltak for 2008 fra Samarbeidsrådet for tros- og livssyn (25 750,-). I tillegg finansierte Holistisk Forbund sin egen representant på turen (reise og hotell), samt at Dialogsenteret Emmaus dekket eventuelle utlegg ut over dette.

Dag til dag rapport

fredag 24. oktober

Ankomst Leicester på kvelden. Innkvartering i The Stoneycroft Hotell. Rowena B. Teodocio hadde allerede ankommet, grunnet andre flighter ti England.

lørdag 25. oktober

14.00:

Møte med ajay Aggerwal i Leicester Council of Faiths' (LCF) lokaler i sentrum.

Deretter møte med 3 rådsmedlemmer i LCF; leder for rådet, Minou Cortazzi (bahá'í), representant for Church of England, Elizabeth Wayne, og representant for den katolske kirke, (father) John Lally. Alle gav oss en grundig historisk gjennomgang og oppdatering på forholdene i Leicester, og bakgrunnen for arbeidet i LCF.

Gjennongangen varte i mer enn 3 timer!

Etter møtet ble vi invitert til å spise middag med Ajay Aggerwal på *Halli vegetarian restaurant* i det mest flerreligiøse området i Leicester rundt Belgrave Road.

søndag 26. oktober

kl. 11.00:

Vi møtte Ajay Aggerwal ved LCFs lokaler, før vi dro på rundtur til 3 av trossamfunnene representert i LCF. Først til *Jain Samaj Europe* og Jainsenteret, hvor vi fikk omvisning og informasjon om Jain og tilknytningen til LCF. deretter videre til *The Islamic Centre*, og tilsbarende gjennomgang der. Til slutt dro vi til Guru Amar Das Gudwara og lengre samtaler med Kartar Singh Sandhu om forholdene i sikh-miljøene i Leicester og forholdene til LCF, samt hyggelig bespisning på Guwaraen. Hele runden varte i godt over 5 timer.

På veien ble vi fraktet av en drosjesjåfør som tilhørte *the Ahmadiyya Muslim Community* i Leicester. Etter besøket i Gudwaraen ble vi spontant invitert til te og samtaler med ham og den lokale imam. et interessant møte med en trosretning som ikke er en del av LCF.

På veien måtte Rowena B. Teodocio forlate gruppen ettersom hun skulle videre til Bonn på arbeidsoppgaver der.

mandag 27. oktober

kl.10.30:

Oppmøte på LCF med debriefing av gårdsdagens opplevelser, og flere spørsmål fra oss til Ajay Aggerwal. Ajay hadde ordnet et (te)møte med *The Lord Mayor of Leicester, Councillor Manjula Sood* (hindu) for oss. Hun er den første kvinne med innvandrerbakgrunn i England som fyller rollen som Lord Major, og hun har også vært med på å starte opp LCF i 1986.

Manjula Sood var et svært interessant og lærerikt møte. Sood har posisjonen som Lord Major for ett år, men har allerede markert seg sterkt i Leicester i forhold til mangfoldsspørsmål og ansvarliggjøring av minoriteter i byen.

På ettermiddagen dro vi til det kirkelige (Church of England) St. Philip's Centre, som arbeider med dialog utifra et kristent ståsted. senteret presenterer seg som et senter "*for study and engagement in a multi faith society*". Senteret har ansatt personer fra andre trossamfunn i tillegg til ansatte fra Church of England. På senteret hadde vi samtaler med Andrew Wingate og Shanthikumar Hettiarachchi om dialogarbeidet i

Leicester, ved senteret og om forholdene mellom trossamfunnen i Leicester (og i Norge!). Senteret har hatt mye kontakt med de skandinaviske landene og speislet dialoginitiativ fra kirkelig hold i Skandinavia.

tirsdag 28. oktober

Tirsdag morgen var fridag, og Pulendran, Könchog og Ims dro til *The Marksfield Institute of Higher Education* utenfor Leicester. Instituttet er en del av *The Islamic Foundation*, og underviser muslimske religiøse leder i England og ellers i Europa (deriblant Norge). Vi hadde en avtale med instituttets leder, Ataulah Siddiqui, og hadde en svært interessant samtale med ham om forholdene i de muslimske miljøene i Leicester og England, om utdanning av muslimske leder, og om forholdet til dialog, som er et sentralt element i instituttets aktiviteter. Senteret driver bl.a. med trening av muslimske leder i sjelesorg og diakonale tjenester, hvor lærerne kommer fra ulike trosmiljøer enn de muslimske.

kl. 16.00:

Vi møtte Ajay i byen, og dro derfra til Belgrave Road for å forberede oss til feiringen av Deepwali. Innledningen av festen var deltagelse i aftenbønn i hindutempelet *Shree Sanatan Mandir*, Europas største hindutempel.

Omvisning og samtale med tempelets valgte leder, samt mer utførlig innføring i ritualene av den lokale prest' sønn.

Kvelden ble avslutte på *Halli restaurant*, med festmåltid og avskjed med Ajay Aggerwal!

onsdag 29. oktober

Hjemreise og debriefingssamtaler på flyet hjem.

Oppsummering, erfaringer & kort evaluering

Oppsummering

Reisens program var tett pakket og variert. Vi fikk anledning til å treffe et bredt utvalg av religiøse ledere, akademikere, organisasjonsmennesker, ansatte i organisasjoner

og innenfor dialogarbeid, frivillige og representanter fra det offentlige. I korthet mange mennesker med meninger og engasjement i forhold til dialog.

Erfaringer og evaluering

Inntrykk og inspirasjon er mange etter en intens tur på fem dager. Erfaringene sier bl.a. noe om hvor tydelig likheter og forskjeller mellom engelsk og norsk virkelighet er. Vi kan med en viss stolthet si at vi opplever at dialogarbeid i Norge har kommet ganske langt på kort tid, og at formen på dialogarbeidet i Norge, også lokal i Lokaldialog på Løkka, fungerer godt for våre forhold. England er svært sammensatt, og har erfaringer vi ikke sitter inne med, som både er av de gode og de mer problematiske sider ved et stort mangfold og større sosiale ulikheter i samfunnet. Kontakten mellom offentlige instanser og dialogarbeidet i England virker imponerende, men også å være en nødvendighet. Her har vi mye å lære, også i forhold til den mer uttrykte religiøsitet vi så i det offentlige rom i Leicester. Erfaringene tas med tilbake til Lokaldialog på Løkka, og bearbejdes der, før vi vet hvor de fører oss. Et konkret resultat av turen er at Lokaldialog på Løkka har bestemt seg for å gjennomføre en høring om tros- og livssynstilhørighet i offentligheten i sin egen bydel i løpet av høsten 2009.

Referanser

Nettsteder

- Leicester Council of Faiths: www.leicestercounciloffaiths.org.uk
- City of Leicester, og Lord Major: <http://www.leicester.gov.uk/about-leicester/lordmayorcivic>
- Jain Samaj Europe: www.jaincentre.co.uk
- The Islamic Centre: www.islamiccentre.org
- St. Phillips Centre: www.stphilipscentre.co.uk
- Marksfield Institute of Higher Learning: www.mihe.org.uk

Billedmateriale

Bildet i denne rapporten er tatt av Anila Könchog.